

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74 (VERVOLG)

THEMA: VAN DE HEILIGE DOOP

1. WAAROM DEZE VRAAG?

2. WAAROM DIT ANTWOORD?

Het leek mij goed om nog een keer terug te komen op deze vraag en antwoord, omdat wij verleden week eigenlijk de vraag, of het antwoord, min of meer hebben laten rusten, en daar niet aan toegekomen zijn. We hebben slechts trachten aan te duiden dat verschil in denken en in horen en in lezen van het Woord van God. In verband ook met de wederdopers, de baptisten, en allen die ook in deze tijd zich van de kinderdoop hebben afgewend, en de klemtoon zijn gaan leggen op het geloof van de volwassene, die dan als een zegel de heilige doop zou kunnen en mogen ontvangen.

Daar ga ik nu verder niet op in, maar ik wilde wel nog iets trachten te zeggen over het verbond.

Dat komt hier in dit antwoord heel sterk aan de orde. Dat hele antwoord is eigenlijk ervan doortrokken, van het verbond. Want er staat: "Dat men de jonge kinderen zal dopen?"

Ja het, want omdat zij, zowel als de volwassenen, in het verbond van God en in Zijn gemeente begrepen zijn".

En daar is ontzettend veel over te doen geweest, en nog. En ik meng mij niet in al die discussies en strijd, en verschil in beschouwingen over het verbond. In elke beschouwing zit vaak wel een stukje waarheid, of een stuk waarheid. En soms kun je in geen enkele beschouwing of zienswijze over het verbond je persoonlijke gevoelens terug vinden. Maar ik wil toch trachten daar iets van te zeggen, bij alles wat er al over gezegd en geschreven is.

Dat betekent niet dat ik een antwoord kan geven op allerlei vragen. Je weet dat er gesproken wordt van een inwendig verbond, van een uitwendig verbond, en van tweeërlei kinderen van het verbond. En ja, nog veel meer. En het lijkt mij toch niet zo

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74 (VERVOLG)

vruchtbaar om daar nu veel of diep op in te gaan.

Ik wil eerder trachten bepaalde gedachten bij u op te roepen, die de Heere zou kunnen gebruiken, om iets van de troost van Zijn verbond te mogen ervaren. Tussen haakjes, de verbondsbeschouwingen waar ik zonet over sprak, dat is niet iets wat altijd zo geweest is. Daar is een zekere ontwikkeling geweest in de leer aangaande het verbond. Daar kun je in het Nieuwe Testament ook wel wat van vinden, maar niet zoals dat later door de theologen is uitgewerkt en omschreven. Dat is voor mij trouwens ook een klein beetje een leidraad, dat de verbondsbeschouwing een wordingsgeschiedenis achter de rug heeft, waar we altijd met een zekere voorzichtigheid tegenover mogen staan.

Een verbond.

Wat is nu eigenlijk een verbond?

Ja, daar zit het woordje 'binden' in. Vroeger - ik spreek nu van duizenden jaren geleden - sprak men wel van een 'verbond snijden'. Dat klinkt heel eigenaardig voor ons, omdat wij het wél kunnen begrijpen als de mensen zeggen: "Een verbond oprichten". Ik heb het nu namelijk even over het verbond onder de mensen, zoals je dat ook in de Bijbel tegen komt bij Jacob en Laban, bij David en Jonathan, en veel andere gevallen waar sprake is van het sluiten van een verbond. Wij begrijpen dus wel, als er sprake is van een verbond oprichten. Dat betekent dat twee partners bepaalde afspraken maken. Een bepaalde overeenkomst aangaan, waar zij met een gezamenlijk doel voor ogen, gestalte aan willen geven. Dat is al heel oud.

Ik zei, vroeger, duizenden jaren geleden, sprak men van een 'verbond snijden'. Dat grijpt terug op een oer-, oeroude gewoonte. Waarbij twee vertegenwoordigers van een familie, verschillende families, volken, die geen gemeenschap met elkaar hadden omdat ze familie waren, banden van het bloed, maar die ergens wat dat betreft vreemd tegenover elkaar stonden, maar die toch samen besloten een doel na te streven.

Bijvoorbeeld: Wij zullen geen oorlog maken met elkaar. Wij zullen de mensen van onze familie, van de wederzijdse families, beschermen. Als het nodig is, helpen. We zullen elkaar nooit overrompelen op een gemene, misdadige manier. We zullen de kudden van elkaar niet stelen. We zullen de waterputten van elkaar niet afroven. We zullen elkaars bomen niet omhakken, maar we zullen samen dat doel van vrede en gerechtigheid en onderling hulpbetoon, nastreven.

Dat wilde men dan ook symbolisch uitbeelden. Wat deed men dan wel? Men gaf een snee in je hand, zodat er bloed uitliep. De andere partij gaf ook een snee in de hand, dat er ook bloed uitliep. En dan zoog men van elkaar dat bloed - een klein beetje - op. Om daarmee te symboliseren: Wij zijn ergens vreemd bloed voor elkaar, we zijn geen familie. Dan moet je elkaar zowieso beschermen. Nee, wij zijn vreemden, wij wonen hier, jullie wonen daar. Wij willen vrede, wij willen elkaar helpen. Nu willen wij zo dicht bij elkaar komen, dat jouw bloed mijn bloed is, en mijn bloed jouw bloed. Wij willen een bloedgemeenschap vormen, zodat als het ware jouw bloed door mijn aderen vloeit, en het mijne door het jouwe. Als jouw bloed vergoten wordt, wordt mijn bloed vergoten. Wordt jouw leven bedreigd dan wordt mijn leven bedreigd.

En daarom sprak men onder de mensen uit die oeroude tijden wel van een 'verbond snijden'.

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74 (VERVOLG)

Soms kwam er nog meer bloed aan te pas. Dan nam men een schaal, en dan deed men bloed van de twee partijen in die ene schaal. En elk van de partijen - de vertegenwoordigers van de partijen - legde zijn hand in die schaal met bloed. Want de hand, daar voer je als het ware je belofte, je daden mee uit. Je hand is als het ware een hand van je ziel, van je leven. Waar je mee beschermt, waar je mee koestert, waar je ook mee kunt slaan en doden.

Maar door die handen in dat dooreen vermengde bloed te stoppen, legde men voor elkaar de diepernstige belofte af: Wij zijn één. Onze handen zullen elkaar niet benauwen. Onze handen zullen elkaar niet wurgen. Onze handen zullen geen zwaard of bijl hanteren. Onze handen zullen beschermend om u heen zijn, om elkaar.

Vaak ging men na zo'n verbond samen eten. Offeren en eten. En dat was ook een stuk symboliek. De ene partij legde als het ware het brood op de tong van de ander. En dat ging wederzijds. Samen leven, samen eten, samen lijden, samen blij zijn.

Er kwam ook nog wel zout bij te pas. Een ouderwets woord zegt 'zoutverbond'. Een trouw- en zoutverbond. Dat zout was symbool van het bestendige. Geen ontbinding mag plaatsvinden. Allerlei kleine twistjes, allerlei kleine onenigheden, allerlei inzinkingen bij de ene of de andere partner, die mogen toch nooit de oorzaak zijn dat het verbond trouweloos wordt veracht. Nee, daarom dat zout, dat bederfwerende zout. Daarom werden ook alle offeranden met zout besprengd. Daarom ook: Indien het zout smakeloos wordt, waarmee zal het gezouten worden? Iedere offerande wordt met zout gezouten.

Er kon nog meer aan te pas komen. Soms, in die oertijden, dan trok men zijn eigen kleed - mantel - uit, en gaf het aan de andere partij. Die deed hetzelfde, je kreeg zijn kleed. Ook symboliek van die kracht en eenheid en diepte van het verbond. Het is allemaal voor en van ons samen. Jij bent ik, en ik ben jij, zo zullen wij door het leven gaan.

In de Bijbel komen we ook nog tegen dat bij zo'n verbondssluiting er een steenhoop werd opgericht. Dat vind je meen ik ook bij Jacob en Laban. Gilead-steenhoop. Daar werden grote stenen aangedragen of gerold, en die werden daar op elkaar gestapeld als een soort monument.

Dat zou kunnen betekenen, herinnering. Herinnering: "Wij zullen nooit hier voorbij gaan om jouw tuintje af te pakken, of om jou te beroven". En jullie zullen hier ook niet voorbij gaan. Als wij hier op deze plaats - het kan een grens zijn - wanneer wij die steenhoop zien, dan zullen we gedenken aan het verbond dat tussen ons is. Dan zullen wij terug keren op onze plannen om elkaar kwaad te doen.

Die stenen staan hoog opgetast. Het zand van de woestijn, het zand dat door de woestijnwind wordt weggevoerd, mag het niet bedekken. Maar boven het stof en het zand moet de steenhoop uittorenen, als een blijvende herinnering, dat geen wind, geen zand, geen onderlinge verschillletjes, geen onderlinge rancune ooit de aanleiding zullen mogen vormen dat dat grote, dat verbond, vernietigd wordt. Dat mag niet.

U merkt, verbond is ergens 'verband'. Is ergens een verbinding tussen mensen. Een verbinding die wij overal in de Bijbel tegenkomen.

Nu heeft de Heere God ook een verbond opgericht. Vaak - wij hebben daar ook van

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74 (VERVOLG)

horen lezen - wordt dan terug gedacht aan het verbond bij de Sinaï. het verbond waarvan geschreven staat, dat God met onze vaders heeft opgericht, hetwelk zij vernietigd hebben.

Je hebt van dat verbond gehoord. De inhoud daarvan was: God lief te hebben boven alles, en de naaste als zichzelf. En één van de meest ernstige overtredingen was, het dienen en nawandelen van de afgoden, of een beeltenis maken van de onzienlijke God. Dat was een verbond.

En nogmaals, daar wordt ook heel vaak op teruggerepen. Als je leest van verschillende verbondsbeschouwingen, dan lees je vaak over die eisen en die plichten van dat verbond. God belóóft, maar God eist ook. Dan wordt er aangehaald dat de Heere al die goede geboden, die ook inderdaad goed zijn, die je niet als één of andere slavencultus moet omschrijven, nee. Je hebt het gehoord, de volken die zouden er jaloers op mogen worden, over zo'n verbond dat in alle onderdelen zo rechtvaardig, zo goed is, dat het het leven aan alle kanten beschermt, en God de Heere alleen eert. Daar kan alleen maar zegen op rusten. "Het is uw leven", zegt Mozes.

Maar daar was ook aan verbonden: Als jullie niet wandelen in dat goede woord van Mijn verbond - want uiteindelijk is het genade dat God met dat volk Israël een verbond op wilde richten, dat is enkel genade, een uittreden uit Zichzelf naar buiten. Zo wou Hij met geen volken handelen, die moesten de getuigenissen en Zijn verbondsgeheimen missen. Als die genade, die gunst die God dat volk bewezen heeft, aan de kant geschoven wordt, en de mens wél de afgoden volgt en de naaste veracht, dan staat er in dat boek van de wet, dat boek van het verbond geschreven, dat God al die plagen die Hij over Egypteland bracht, ook over dat volk Israël zal brengen.

Dat ze vervloekt zullen zijn in hun ingaan en in hun uitgaan. In hun opstaan en in hun nederliggen. In hun dagelijkse arbeid, in alles waar ze zich in bewegen, vervloekt. En het volk zal het moeten beamen: "Vervloekt is eenieder die niet blijft in het boek der wet, wat daar geschreven is, om dat te doen".

Dat was dus een openbaring van Gods goedheid waarbij een volk, een mensenkind, alleen maar wel bij kan varen. Want er is nog nooit iemand gelukkig geworden in de afgoderij, in de hoererij, in de moord en doodslag, in het valse getuigenis, in de diefstal en in het verwerpen van de ouders. Daar is nog nooit iemand gelukkig in geworden. Dat kan niet.

Maar nu krijgen we deze situatie: Mozes noemt die al op in Deuteronomium 4, als het nu eens anders gaat? Als dat volk nu niet luistert? Dat volk dat geen hart heeft om God te vrezen? Ja, dan zal de Heere komen en dat volk verdelgen. Maar hoe ze ook verstrooid zullen worden onder alle volken, er zal een overblijfsel blijven. Er zal een volk gevonden worden, dat zal belijdenis doen van schuld, van zonde. Er zal een volk zijn dat leven zal uit de barmhartigheid van God die vergeeft.

Dat is gebleken, hoe donker, hoe duister de weg ook was. Oorlogen, ballingschap, verstrooiing onder de volken. Telkens weer, zie je tot je grote verbazing, een rest keert weer. Een overblijfsel komt terug. De tempel zelfs werd weer herbouwd. Dat heeft God dus rijkelijk vervuld.

Maar nu de vraag. Dat volk Israël, heeft als volk in zijn geheel dat verbond van God

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74 (VERVOLG)

grotelijks overtreden, en is daarom ook gestraft. Maar hoe zit dat nu met de gemeente van God uit de heidenen? De Nieuw-Testamentische gemeente?

Er is hier immers sprake van een begrepen zijn in het verbond van God en in Zijn gemeente. Wij zijn toch Israël niet? Je kunt toch niet zeggen dat wij aan de Sinaï hebben vertoefd? Dat was toch exclusief een voorrecht voor het volk Israël? Al die volken die toen, in die tijd leefden, die stonden daar toch buiten? Met die volken richtte de Heere toen, op dat moment, Zijn verbond toch niet op? De Filistijn, de Tyriër, de Moren, de Hethieten, de Ferezieten, de Amalekieten, noem maar op. Dat verbond gold heel sterk Israël.

En in dat verbond zijn ze niet staande gebleven. Hoewel God Zijn barmhartigheid telkens weer bewees, ze zijn ook weer telkens afgeweken. Zodat de profeten - God door de profeet - hen berispt, zeggende: "Ziet, de dagen komen dat ik een nieuw verbond zal maken met het huis van Israël. Niet naar het verbond dat Ik met hun vaders gemaakt heb, toen Ik ze uittoog uit Egypteland, welk verbond zij vernietigd hebben. Maar Ik zal een nieuw verbond met hen maken. Ik zal Mijn wet in hun harten inschrijven". En dan krijg je die grote troostrijke belofte van dat werk van de Heilige Geest van God in de harten.

Wij kunnen dus moeilijk - en dat is een zwak punt van veel verbondsbeschouwingen - onszelf, de kerk, vereenzelvigen met Israël. Dat kun je moeilijk doen. Dan draai je als het ware de klok terug. Immers, hen berispente zei God, er komt een nieuw verbond. Jullie hebben alles kapot gemaakt, en daarom komt er een nieuw verbond.

Wanneer wij nu dat oude verbond als uitgangspunt nemen voor de Nieuw-Testamentische gemeente, dan kom je tot deze gedachte die je in sommige kringen heel sterk vindt: God éíst in dat verbond, al hebben wij dan niet meer al die bijkomende inzettingen, maar in hoofdzaak, God eist dat wij Hem dienen en vrezen. En als wij dat niet doen, dan worden wij getroffen door de wraak van de verbondsGod, omdat wij niet staande zijn gebleven in dat verbond.

Als je dan vraagt: "Kunnen wij dat dan?", dan durft men niet direct te zeggen dat wij het beter doen, of beter kunnen, maar die eis ligt er. En wij mogen aan de Heere vragen of, wat wij niet kunnen, Hij dat zou willen doen. Zoals Mozes: "Och dat jullie een hart hadden om de Heere te vrezen".

Dan komt er in de prediking uiteraard heel sterk aan de orde: God gaf ons een kinderrécht, en nu vraagt Hij van ons een kinderhárt. Ontdekken wij dat kinderhart niet hebben, en dat we daarmee vastlopen, dan mogen we aan de Heere vragen of Hij ons dat kinderhart wil geven.

Nogmaals, dat vind je in sommige kringen heel sterk naar voren geschoven, zo'n zelfde situatie als bij Israël. Doe het en leef! Als je het niet doet dan ga je eraan, voor Zijn getergde wraak zul je bezwijken. Wil je het wel gaarne doen maar kún je het niet, dan mag je op de knieën om de Heere te vragen om die genade, dat je als een kind van het verbond nu ook aan je plichten mag voldoen. God lief te hebben boven alles, de naaste als zichzelf, te geloven in Hem.

Ja, ik voel mij daar persoonlijk nooit zo in thuis. Je komt er nooit over uitgedacht, dat zeg ik er bij, dat ben ik ook nog niet. Maar ik wil u een paar dingen noemen. Want dan

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74 (VERVOLG)

krijg je uiteraard die strijd, de één die het genadeverbond stelt van eeuwigheid, waar alleen de uitverkorenen in begrepen zijn. Die zegt: "De andere gemeenteleden die niet uitverkoren zijn, die staan in een uitwendige betrekking tot God". De anderen, die het genadeverbond omschrijven als een bedeling van God, waar zowel uitverkorenen als verworpenen in zitten, die komen meer met de algemene eis en plicht.

Maar toch, ach, ik denk altijd aan dat woord wat ik zojuist noemde: Zij zijn in dat verbond niet staande gebleven. Daarom hen berispelde - want het is onze moedwillige schuld, het is onze dood dat wij tegen alle geboden Gods overtreden hebben, en nog - zegt Hij: "Ziet, de dagen komen dat er een nieuw verbond zal zijn".

Nu zijn de mensen bang als je op deze manier over het verbond gaat spreken, zoals ik nu een ogenblik wil doen, dat dan de ernst weg is van de eis. De ernst dus dat wij verplicht zijn om een nieuwe gehoorzaamheid te betonen, omdat we gedoopt zijn, en omdat we in het verbond van God begrepen zijn. Ze zijn bang dat de mensen niet te sterk meer geconfronteerd worden met 'bekeert u, bekeert u en leef'. Ze zijn ook bang dat mensen dan moeilijker in de nood en in de onmogelijkheid zullen terecht komen. Omdat, als je dat hoort dat je je móét bekeren, of dat je móét geloven, want die eis ligt er, en je krijgt het daar benauwd mee, dat kon nog wel eens uitdrijven naar de Heere. Om voor Hem te bekennen: "O ik móét, en ik kan niet". Daar is men dus bang voor, dat dat ontbreekt als je die oude notities van het verbond niet op die manier naar voren brengt.

Wat wilde ik nu zeggen van dat verbond Gods? Ja, je moet me niet kwalijk nemen als ik misschien het iets anders zeg, of een andere gedachte oproep, maar dat is toch ook iets heel persoonlijks. Ik kan wel zeggen: "Zo zei Kuyper het, zo zei Kersten het, zo zei Calvijn het, zo zei Kohlbrugge het, en zo zegt die". Dat is misschien wel goed, maar ik heb altijd ook gevraagd: "Heere alstublieft, verlicht mijn oog dat duister is. Dat ik iets mag zeggen, niet alleen, dat heeft díé gezegd, maar, dat zegt U voor mij persoonlijk. U in Uw Woord".

Wat is nu dat verbond Gods, en in dat verbond begrepen zijn? Nu, ik hoop dat het niet - dan is het mijn schuld - te moeilijk is in het zeggen.

Ik heb straks verteld van die oude volken. Een vertegenwoordiger, of twee vertegenwoordigers die maakten een verbond. Die sneden een verbond.

Nu hebben wij dat verbond, die verhouding met God, vernietigd. Nu is er niemand meer op de aarde met wie God een verbond op kan richten. Het slaat nergens meer op. Het is ook in de geschiedenis van Israël bewezen, het gaat níét! De Heere heeft er over geklaagd, de Heere heeft er over getoornd, over al die verbondsbreuk, maar als je de balans opmaakt zeg je net als Jeremia, ze zijn niet staande gebleven in dat verbond.

Wat toen? Wat dan?

En zie nu eens op die oneindige goedheid van God. Nu is er geen partner voor God. Die mensen hebben om het gouden kalf gedanst, in het begin al. En ze hebben geroepen, heel serieus: "Wat de Heere zegt, dat zullen wij doen". Daar zouden ze goed mee zijn. Maar ze hebben blijkbaar zichzelf overschat. Wat nu?

Nu heeft God Zelf, Zijn rechterhand, heeft heil verschaft. En nu heeft God in Christus

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74 (VERVOLG)

ons vlees en bloed aangenomen. Een Mens wilde Hij zijn op aarde, die tegelijk God was. God zorgt voor een Representant van Hemzelf en voor ons. Maar Hij zorgt er voor. Daar er nu niemand uit Adams geslacht dat partij-zijn op zich kon of wilde nemen, geeft God uit Zijn eeuwige liefde de Partner: "God was in Christus!" En die Partner die belooft - God heeft Hem trouwens Zelf uitverkoren - om in een bloedverbond Gods Partner en onze Partner te zijn. Vertegenwoordiger van God en Vertegenwoordiger ook van dat naamloos diep gezonken menselijke geslacht. Die twee dingen vind je in dat ene tekstwoord: Ik heb Hém gegeven tot een verbond des volks, Hém!

En nu komt die dierbare Zaligmaker in water, in bloed, in Geest op aarde. En als klein kind werd Hij reeds op God geworpen, naar Hem toe. Als klein kind nam Hij al die eisen - en dat bewustzijn werd steeds sterker bij Hem, op Zijn twaalfde jaar kon Hij al zeggen: "Wist gij niet dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders, in Zijn verbond" en dat heeft Hij ook gedaan - al die plichten heeft Hij vrijwillig op Zich genomen. En Hij heeft als het ware gezegd: "De eerste Adam is weggefallen, maar Ik ben de Tweede. Ik ben de tweede Adam, dat tweede Hoofd van een zoveel beter verbond". Een verbond dat zijn beslag heeft, niet tussen God en Israël, tussen God en de Nieuw-Testamentische kerk, maar een verbond dat volledig functioneert in de drieënige God. In het Woord dat vlees geworden is en dat zonder omhaal kon vragen: "Wie overtuigt Mij van zonden? Ik heb op uw straten geleerd, in uw synagogen verkondigd, Ik heb dag en nacht Mijn Vaders wil gedaan. Ik en de Vader zijn Eén".

Daar zie je nu dat heerlijke verbond, waarbij Hij als het ware ons bloed heeft opgezogen, ons kleed heeft aangetrokken, in onze huid gekropen is, omdat er niemand was die God Zijn eer gaf en Gods eis en recht voor zijn rekening nam. En zo heeft die Vorst Messias in dat bloed, mijn bloed, dat bloed heeft Hij als het ware in de schaal gedaan. Vaders hand, Zijn hand - maar dat is ook mijn hand, het Woord is vlees geworden - bij de besnijdenis, bij alles wat Hem overkomen is, het bloed in die schaal, de hand van God en de hand van de Mens, die twee partijen. Ze hebben een onvergetelijke steenhoop opgericht, een kruis op Golgotha. Tot een eeuwige herinnering: Hij is het verbond voor het volk. Hij heeft de beker genomen, Hij de Vertegenwoordiger, en Hij heeft hem gegeven in een bloedgemeenschap aan die discipeltjes: "Dit is Mijn bloed dat voor u vergoten wordt. Dit is Mijn vlees dat voor u gebroken wordt".

Het nieuwe verbond, het eeuwig testament van Gods genade naar ons toe. Voor Hem was er uiteraard geen genade. Voor Hem was er alleen het leven, het bloed, de gehoorzaamheid, de eisen, de plichten. Dat is zo kostbaar, je komt daar nooit in uit. Dat dáár ligt nu de heerlijkheid van dat verbond. Daar zie je het Hoofd van het verbond. Daar zie je alles wat nodig is om getroost te leven en eenmaal zalig te sterven.

En als je dan zegt: "Wij dan? Wij zijn toch ook?" En veel mensen zeggen nogal makkelijk: "Wij zijn toch verbondskinderen, bondelingen?" En anderen doen het nog makkelijker: Inwendig-uitwendig, tweeërlei kinderen van het verbond. Ik weet het niet. Ik erken maar één Kind van het verbond, dat is Jezus Christus de gekruisigde en opgestane Heere. In Hem is God volmaakt aan Zijn eer gekomen, en alle deugden van God zijn opgeluisterd.

En wij dan? Wij hebben te maken - en dan doen we een stapje terug - niet in de eerste

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74 (VERVOLG)

plaats met Sinaï: "Want gij zijt niet gekomen tot die tastbare berg, tot het geluid van donder en bliksem. Maar gij zijt gekomen tot het nieuw Jeruzalem. Tot die boodschap die aan Abraham gegeven werd: Ik zal uw God zijn en uws zaads God".

Hij heeft gezworen, met een eed bij Zichzelf, aan die Abraham. Maar tegelijkertijd, hoewel er een tijdelijke bewaarfunctie van dat verbond onder Israël geweest is, tegelijkertijd, bij Abraham grijpt God er overheen tot alle geslachten der aarde. "Zij zullen in u gezegend worden".

Dat kon nooit vanuit dat verbond op Sinaï, want zo wou Hij met geen volken handelen. Maar nu, dat gegeven verbond, die belofte-openbaring aan Abraham en zijn zaad, dat was eigenlijk nieuwer dan de Sinaï. Dat was groter, indrukwekkender. Want Abraham, toen hij nog niet besneden was, hij geloofde God! Hij zette zijn betrouwen op de Heere, en de Heere rekende het hem tot gerechtigheid. Opdat hij een vader zou zijn van allen die geloven, in de voorhuid zijnde. En ook een vader van degenen die besneden waren, die wandelen in het gelóóf wat Abraham mocht beoefenen.

Dát is nu de werkelijkheid van de gemeente, van de kinderen der gemeente. Hoe je dat precies wilt interpreteren? Daar ga ik nu niet op in. Maar in die heilsopenbaring zijn wij en onze kinderen begrepen. Wij zijn begrepen in die openbaring, dat God in Christus verheerlijkt is, geprezen is. Dat alle eisen en voorwaarden door Hem zijn voldaan. Dat wij alleen maar zalig worden uit genade, dat we alleen maar leven kunnen uit Zijn belofte die Hij gegeven heeft: "Mijn Geest die op U, o Christus is - en Hij is ook die waarachtige Mens - die zal ook zijn op Uw zaad, dat mensenge-slacht dat verwaardigd wordt onder die heilsopenbaring te leven. En Mijn Geest die in U is, die zal ook zijn in Uw geslacht. En de woorden die Ik in Uw mond heb gelegd, die zal Ik ook leggen in de mond van Uw geslacht". Want Zijn rechterhand heeft Hem heil verschaft. Wie zou dan niet gaan zingen van zorg ontslagen.

Want al die verbondsbeschouwingen kunnen tenslotte een net zijn: "Een net belemmerd' onze schreden, een enge band hield ons bekneld". Maar nu, nu zegt de Heere: "Ik zal ze onder de roede doen doorgaan, en ze brengen onder de band van dát verbond!"

Dat is nu gadeloze ontferming. Dat is de ernst ook voor de kinderen der gemeente. Ik kan wel zeggen: Je moet je doop waar maken, ik kan wel zeggen: Denk erom, adeldom verplicht, maar waar moet ik het zoeken? Zijn jullie zo adellijk? Ben ik zo adellijk? Maar nu mag ik in de Naam van de levende God zeggen: - en dat is nog ernstiger, veel ernstiger dan als iemand sterft onder de wet van Mozes zonder barmhartigheid - Wij leven onder de openbaring van dát verbond, waarin God Zich heeft verplicht tot alles, en mij tot niets! Van vrije genade, eeuwige liefde. Maar waar dat voorbij gaat, waar wij in onze zelfhandhaving en onze eigenwaan dat bloed minachten, dáár blijft inderdáád geen slachtoffer meer over voor de zonde. Voor de grootste der zondaren wordt barmhartigheid gevonden in het bloed. In ons bloed, wat Hij gemengd heeft. Maar daar is geen slachtoffer voor, voor de verachting van dat bloed van dát verbond. Dat is veel erger, voel je dat aan?

Als je nog een god verwerpt, een voorstelling verwerpt van eisen waaraan je niet kunt voldoen, dat is, och Maar nu de verkondiging: HET IS VOLBRACHT. Buiten ons, zonder ons, vóór ons. Je hoeft niets meer mee te brengen. Je hoeft niet te komen met 'ziet hier ben ik', nee! Moede, arm, naakt, Hij maakt zalig.

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74 (VERVOLG)

Daarom zegt de Hebreën-brief: Hoeveel zwaarder oordeel - voel je het zwaardere? - zal hij ontvangen die het bloed van het eeuwige Testament onrein geacht heeft? En de Middelaar van het Nieuwe Testament verworpen? Daar blijft geen slachtoffer meer over voor de zonde.

Zo zijn wij nu in het verbond van Gods belofte, bekrachtigd door de heilige Doop.

AMEN